

3631 Prompta habeat remedia contra scrupulos, & valida motiva ad ostendenda mundi mala, ac suavitatem Religionis, & iugum Christi, in comparatione ad jugum mundi.

3632 In occasione proxima utatur consideratione offensa Dei, quatuor Novissimorum, maximè mortis, vita, ac poenæ æternæ; atque etiam motivis politicis, famæ, honoris, cum reflexione ad honestatem natalium, & ad poenam atque inquietudinem animi, & corporis, quæ in similibus experitur.

3633 Sit eruditus super propriis Monialium Regulis, & observantiis, ut firma sint ejus responsa, & consilia, in mente habens contrarietatem responzionum, & consiliorum scandalum parere Monialibus.

3634 Denique omnino ab opinionibus laxis se abstineat; & exigitati tamen se accommodet.

PRUDENTIA IN OCCASIONE PROXIMA.

3635 Occasio peccandi est duplex, remota, & proxima. Occasio proxima est illa, in qua homo positus, circumstantiis attentis exprimitur, quod sappè sapientius, & frequenter cadat in novum peccatum. Occasio remota est illa, quæ attentis circumstantiis non est frequenter, licet sit raro, cum peccato conjuncta. Unde maximè sunt attendenda circumstantiae personæ, loci, firmiratis doloris, &c. hinc sappè eadem occasio carnis, seu conversatio mulieris, quæ juveni est proxima, seni, aut juveni timorato, qui peccatum abhorret, est remota.

3636 Occasio proxima propriè dicit duo, videlicet occasionem extrinsecam, & periculum formale proximum peccandi, quæ duo separari possunt; nam potest esse occasio extrinseca sine periculo proximo, ut in sene, &c. & periculum proximum sine occasione extrinseca, in juvete consueto ad se pollendum, ubi sine occasione extrinseca est periculum proximum peccandi, ortum ex habitu pravo intrinseco.

3637 Periculum formale proximum est illud, quod circumstantiis attentis, ita inclinat, & movet ad peccandum, ut in persona similis conditionis soleat esse frequenter cum peccato conjunctum. Periculum verò materiale, seu remotum, est illud, quod non est hujusmodi. Periculum formale aliud est extrinsecum ortum ex occasione extrinseca, aliud intrinsecum ortum ex prava conditione ipsius hominis.

3638 Occasio proxima, licet sit frequentior

in peccatis carnis, in quolibet tamen peccato mortali potest contingere.

3639 Concubinarius est, qui mulierem, cum qua frequenter peccare solet, domi retinet, vel extra pro se expositam.

3640 Qui est in occasione remota, potest absolviri, alioquin (ut inquit Apost. 1. ad Cor. 6.) debueramus omnes exire de mundo; nam etiam motivis politicis, famæ, honoris, cum reflexione ad honestatem natalium, & ad occasio remota peccandi, possunt tamen bene exerceri.

3641 Qui est in occasione proxima involuntaria, quatenus non est in sui potestate eam repellere, potest absolviri, dummodo concurrent quatuor in numero 3632. exposita. Ratio est; quia occasio peccandi in se non est peccatum, nisi sit voluntaria; & qui in ea est, potius dicitur eam pati, quam in eam committere. Talis occasio involuntaria contingere potest in filio familiae cum famula domini; inter fratres, sorores, filios, & filias familiae, & similes conjunctos, qui non sunt sui juris, habitantes in eadem domo sub cura parentis, avi, patrui, &c. item in serva respectu domini. Confessarius servam adstringat, ut totis viribus resistat, & non offendat reciprocantiam amoris. Dominus tamen absolviri non potest, quia in eo occasio est voluntaria, & libera; immo serva, si dominus non se emenderet, potest licet fugere, aut dominum compellere, ut eam alteri vendat.

Cum ipsis tamen debet se gerere Confessarius, sicut cum recidivis, differendo aliquando absolutionem, & difficultem se ostendendo, quando absolvit.

3642 Qui est in occasione proxima voluntaria, quam scilicet liberè potest repellere, & non vult, absolviri non potest, etiam semel, quia est indispositus ob defectum veri doloris, & propositi; immo est in continuo peccato mortali, juxta illud, *Qui amat periculum, peribit in illo*; quia occasio proxima voluntaria, & periculum formale proximum voluntarium, si assumatur, est peccatum ejusdem speciei cum actu, ad quem ordinatur, qui enim in illam, seu in illud liberè se conficit, habet judicium probabile prudens, quod peccabit, adeoque virtualiter vult peccatum. Unde licet, si sequatur actus principalis, ver. gr. fornicatio, non sit opus circumstantiam periculi in confessione aperire, sed sufficiat actum principalem exprimere; si tamen non sequatur, opus est exprimere, se conjectisse in periculum proximum, seu occasionem proximam talis peccati. Eadem ratione nemini licet querere directè occasionem proximam peccandi pro aliquo bono spirituali aut.

aut temporali: v. proposit. 61. & 63. ab Innoc. XL damn.

3643 Eum qui est in occasione proxima voluntaria peccandi, seu concubinarii, posse semel, & iterum absolviri, antequam è domo concubinam ejiciat, dummodo firmiter proponat ejicere, tenent Leand. tralt. 5. disp. 7. quest. 35. & quæplures apud illum; sicut qui tenetur restituere rem, quam possidet, potest semel, & iterum absolviri.

3644 Dico tamen, eum, qui habet occasionem proximam, nempè extra propriam domum, posse semel, & iterum absolviri, dummodo firmiter promittat occasionem expellere, & in eam amplius se non committere. Mo-neo tamen Confessarium, ut post opportunas monitiones, protestetur se eum pro ea vice absolu-turum; hoc namque medio interdum usus sum, & expertus sum fructum; poenitens namque terretur, dum videt sibi denegationem ab-solutionis comminari.

3645 Ille verò, qui retinet occasionem proximam voluntariam, nempè mulierem in propria domo; nec semel debet absolviri, nisi priùs illam ejiciat. Paludanus, D. Anton. Sylvester, & alii; quia cum feminæ semper esse, & non cognoscere feminam, nonne plus est, quam mortuum suscitare? ait Bernard. serm. 64. in Cant. Quam securitatem salutis potest presumere homo, dum detinet iconem in sinu?

3646 Quod si cessaverit periculum formale & proximum de novo peccandi, tam corpore, quam mente, verb. gr. propter senectutem, infirmitatem, cognitionem de novo ortam, &c. aut quia propositum amplius non peccandi fuit ita intensum, & solidum, ut reverè vir & mulier sint emendati, & simul habitent ut frater, & soror, idque diuturni temporis experientia constet; tunc vir nec tenetur mulierem è domo ejicere, nec ab absolutione impeditur, etiam si interdum, raro tamen, peccaverint; dummodo non ad sit scandalum vicinia; quatenus concubinatus fuit occultus, vel si publicus, ex testimonio tamen Parochi, aut alia via constet de emendatione: & quod vivant ut frater, & soror. Leander cit. qu. 40. 41. & 43. cum aliis; quia tunc occasio de proxima facta est remota, & periculum de formalis, & proximo, factum est materiale, & remotum, ut constat ex n. 1635. & 1636.

Nec locus præcisè sumptus est occasio proxima, alioquin in omni loco esset occasio proxima. Cardenas disc. 40. c. 4. art. 2. num. 63. cap. 5. art. 2. n. 78. c. 7. art. 1. n. 126.

3647 Huc facit exemplum, quod adducit Cardenas disc. 40. cap. 2. n. 19. Sint duo homi-

nés, unus quorum ingrediatur, domum, in qua consuevit peccare, cum proposito tepido, & remiso, quod non sit peccatus; alter ex causa necessaria ingrediatur in similem occasiōnem, munitus tamen solidi timore Dei, intensissimo proposito non peccandi; ac ferventi oratione, atque experientia, quod sic aliquando munitus, fuerit firmus in servando proposito; tunc primus se constituit in periculo formalis, non sic secundus.

3648 Bertaldus in direlt. 9. p. decis. in fin. n. 3. ait, quod mulier habitans in domo, ubi peccat, si non reincident frequenter, sed raro, pura ter, aut quater in anno secundum Graffium, aut semel in mense secundum Cœlestinum in Comp. Theolog. mor. absolviri possit, dummodo absit scandalum; quia talis cohabitatio raro ad peccatum inducens, non est amplius occasio proxima, quoniam posset vir ille ita cum alia muliere extra peccare, absque eo quod esset occasio proxima, aut impeditur absolviri.

3649 Imò in regulis prudentia in confes-sione, 3. regula, ita ex quodam Casista: Quod ille, qui expertus est, quod non est in tali occasione per tres vices repertus, quin una vice cedere rit, eam censere debeat occasionem proximam: ita ferè ille.

3650 Ceterum hic casus emendationis, ex firmo proposito in occasione proxima mulieris in propria domo, est quidem possibilis, sed rarus, & singularis, ut inter corvos corvus albus; unicum remedium est vel matrimonium, si illud iniuste possunt, vel separatio, quoniam in materia carnis Victoria non habetur, nisi per fugam. Unde nunquam Confessarius in occasione proxima voluntaria debet huic proposito quantumvis intenso se fidere, & absolvire, si concubinarius potens concubinam è domo ejicere, in proposito suo non sit ejicere; quia ex regulariter contingentibus tale propositum non solet executioni mandari. Videri potest Cardenas disc. 40. c. 4. art. 2. & c. 5. art. 2. se in milite uincillio.

3651 Ab occasione proxima extrinseca repellenda non excusat causa aliqua utilis, aut honesta; ut constat ex num. 1050. imò nulla alia causa est sufficiens, nisi soli impossibilitas physica, aut moralis; quia huc reddit occasionem extrinsecam involuntariam. Impossibilitas physica est in iis, qui non sunt sui juris; illa illa autem est in iure.

3652 Difficultas est in discernendo, quando adsit impossibilitas moralis; pro qua te ita discutit Cardenas cit. c. 5. 6. & 7. om. missis diligenter.

Ad impossibilitatem moralem constituendam requiritur causa necessaria, seu urgens, quæ superet vires fragilitatis humanae; talis cen-

censetur, si ex separatione sequatur valde grave detrimentum in vita, fama, aut bonis: ita Doctores communiter: Bertaldus de Peccatis in regulis prudentia in Confessione, 3. Regula, praeferat à proposito firmo repellendi periculum formale per proprios actus, ob rationem alatam; adeoque in hoc casu impossibilitas moralis dicti propositi est vincenda per repulsionem occasionis extrinsecæ.

3653 Iste autem, qui non potest repellere occasionem extrinsecam, tenetur vitare periculum formale peccandi per actus proprios, simirum, 1. Per verum, & firmum dolorem de præteritis, 2. Per intensum, & solidum propositum solus cum sola non alloquendi, in modo totis viribus mulieris aspectum vitandi: insuper, quod si casu, aut aliqua causa, occasio occurret, Dei gratia non peccabit, 3. Per verum propositum, & promissionem separationis, quando erit possibilis, cessante impossibilitate morali, 4. Per fervidam orationem pro divino auxilio, & frequentia Sacramentorum, maximè confessionis cum eodem Confessario; à quo medio vitandi periculum formale per actus proprios nulla causa sufficit ad excusandum, etiamsi sit periculum vitae; quia prefata media, nempe firma determinatio peccati, propositum constans, & imploratio divini auxilii, &c. sunt in potestate cuiuslibet hominis, adeoque ad illa quilibet homo tenetur, etiam cum periculo vite; nam quilibet homo tenetur ad vitandum peccatum mortale, etiam cum periculo vite.

3654 Non sufficit propositum remissum, & tepidum, quia non est sufficiens ad vitandum, aut saltem extenuandum periculum formale peccandi, sed requiritur valde intensum, & constans.

3655 Sit exemplum. Puella post diuturnum tempus concubinatus, conscientia morsibus mota accedit ad Confessarium, exponens impossibilitatem moralem exundi ex ea domo, seu necessitatem moralem in ea permanendi, quia alias, ut potest omni spe humana destituta, aut fame periret, aut in majus malum, nempe in publicum meretricium caderet. Confessarius cognita impossibilitate morali occasionem extrinsecam repellendi, eam monuit, ut periculum formale vitaret, aut saltem extenuaret per actus proprios, & resistendo, ut supra: respondit mulier se non posse elicere firmum & verum propositum resistendi libidini complicis, quatenus resistendo incurrit eamdem impossibilitatem moralem, quoniam certò cognoscit, quod tunc è domo expelleretur, & ita eadem mala incurreret.

3656 In hoc casu Confessarius non potest

hanc puellam absolvere, nisi è domo illa egreditur; quia impossibilitas moralis excusat à repellenda occasione extrinsecæ, at non excusat à proposito firmo repellendi periculum

formale per proprios actus, ob rationem alatam; adeoque in hoc casu impossibilitas moralis dicti propositi est vincenda per repulsionem occasionis extrinsecæ.

3657 Ita igitur puella non potest absolviri, nec deobligari à repellenda occasione extrinsecæ, quia non habet efficax & constans propositum vincendi periculum formale per proprios actus, & resistendi constanter, non obstante, quod sit è domo expellenda: ita ferè discurrunt Cardenæ cit. Qui tandem ad paritatem de concubinario, qui ob impossibilitatem moralis excusat ab expellenda muliere, in cap. 7. art. 3. n. 148. respondens, ait: Diversa itaque est ratio in concubinario, qui urgentissima necessitate coactus retinet fœminam: iste enim potest per propositum efficax, & implorationem divini auxilii, extenuare periculum peccandi: hac autem fœmina non potest illud extenuare per propositum, & alia media, nisi expellenda sit à domo, ut supponit hypothesis.

3658 Casus contingere potest, ut occasio proxima sit voluntaria viro, sed involuntaria mulieri. Voluntaria viro, in quantum ipse liberè pettit, & querit. Involuntaria mulieri, in quantum ob sui pulchritudinem experta est, quod etiam in aliis dominibus eamdem occasionem est passa, nec alium modum vivendi sine eodem periculo habet, & aliunde ipsa non querit virum, sed passim se habet, & patitur. Et consequenter, quod ipsa possit absolviri, quatuor præmissis conditionibus. Vide in pag. 3. prop. 41. ab Alex. VII. damn. & in pag. 6. prop. 62. ab Innoc. XI. damn.

CIRCA OCCASIONEM PROXIMAM,
QUAM QVIS PATITUR,

3659 Plura congerit Sieri in suo opusculo de Sacram. Pœnit. in editione de anno 1698. ut sequitur.

Quamvis quis fuerit in occasione proxima peccandi moraliter, est tamen dispositus, si eam nolit, sed patiatur, dummodo adhibeat alia media necessaria ad vitandos relapsus.

Hanc propositionem concedit communis sensus Theologorum. Et ratio est, quia in tantum qui voluntariè versatur in occasione proxima, quam potens tollere non vult tollere, non est dispositus ad absolutionem Sacramentalem, quia habet actualem voluntatem peccandi, adeoque caret proposito sufficienti. Quod autem habeat voluntatem actualem peccandi, pa-

ter,

ter, tum quia vult causam, ex qua sequitur peccatum, unde censetur, velle peccatum; tum etiam quia non vult adimplere id, ad quod tenetur sub peccato; tenetur autem sub peccato ad removendam occasionem proximam peccati. At hæc non militant in eo, qui patitur occasionem proximam peccandi, quia non vult causam peccati, adeoque non censetur velle peccatum; nec voluntariè omittit adimplere id, ad quod tenetur, quia non tenetur ad id, quod moraliter non potest præstare. Doctorinam hujus rationis brevibus complexus est Sanctus Basilius in constit. Monast. cap. 4. num. 152. Suario de Pœnit. disp. 32. selt. 2. fol. 489. ubi dicit, in hujusmodi casibus hominem non amare periculum, sed illud invitum subire. Videatur etiam D. Thomas 2. 2. quest. 10. art. 9. in corpore. Ex hac ratione apparet, causam excusantem ad non removendam occasionem proximam peccandi, talem debere esse, ut reddat remotionem moraliter impossibilem; adeo que non sufficeret ad non fugiendum occasionem proximam peccandi causam aliam utilem, aut honestam: quod adeo verum est, ut opposita sententia damnata fuerit ab Innoc. XI. Et quidem merito, quia charitas propria dicit, quod nulla utilitas sit præferehdæ periculo proximo peccandi. Nec illa ratio honestatis potest conteneri nisi perseverantiam in periculo proximo peccandi, adeo ut magnum bonum non solum temporale, sed nec etiam spirituale possit reddere licitum, querere directè occasionem proximam peccandi, ut idem Pontifex declaravit, damnans opositam sententiam. Addo, nec sufficeret quamcumque necessitatem permanendi in occasione proxima peccandi, ad hoc ut aliquis non teneatur illam removere. Est ergo requisita talis necessitas, ut reddat moraliter impossibile tollere occasionem proximam: Hæc autem necessitas effet gravis infamia, magnum damnum, atque incommodum gravissimum sive in corporalibus, sive in spiritualibus; hæc enim mala ingerunt moralem impositibilitatem.

Ex dictis sequitur primò, posse absolviri Chirurgum, quando sine suo gravi detimento, vel infamia, non potest omittere exercitium suæ artis, quamvis in medendis foemini experientur voluntarias pollutiones, dummodo adhibeat alia remedia, quæ videri possunt necessaria ad evitanda peccata. Idem judicium fero de viris fundentibus christianis mulieribus, Sanch. lib. 9. de matrim. disp. 45. & alii.

Infertur septimè, cum communi Adolescentem non teneri, vel supratabulam cubare,